

Václav Klaus: Špatné ekonomické zprávy a ještě horší plány, co s tím

- CZ24 News | 11. listopadu 2023

ČESKO: I když zůstává Fialova vláda - alespoň zdánlivě, ale já jí v tomto ohledu věřím, protože se ekonomikou opravdu vážně nezabývá - v klidu, ekonom a přemýšlející občan v klidu být nemohou. Stále klesá HDP a vypadá to tak, že bude rok 2023 dalším rokem ekonomického poklesu. Spolu s Německem jsme jedinými zeměmi EU, které se ještě nedostaly na úroveň předcovidového roku 2019 - měřeno pomocí HDP, což je nejpresnější statistické vyjádření životní úrovně (lidské pocity jsou jiná věc).

Uvedu alespoň několik dat. V pondělí 6. listopadu bylo oznámeno, že v září zrychlil pokles našeho průmyslu. Poslední známé číslo je tedy mínus 5 % (proti - už minusovému - loňskému roku). Data za zemědělství a stavebnictví to moc nevylepší a data o službách nejsou dostatečně spolehlivá. Tržby ve službách také poklesly o 5,2 %. Nezapomínejme, navíc, že např. „výkony“ služeb našeho státu jsou „měřeny“ velikostí platů státních úředníků. Čím větší platy, tím lepší statistika výkonů. Jinak to ale ekonomové a statistici neumí. Maloobchodní obrat už také skoro dva roky klesá, nejnovější číslo je mínus 4 %, opět proti loňskému roku, který byl ale nižší než ten předcházející.

Dnes zveřejněná hodnota inflace je stále nesmírně vysoká - 8,5 %. Jde sice o velmi žádoucí pokles z dvouciferných hodnot, ale 8,5 je hodnota, která je naprosto nepřijatelná a dnes jedna z nejvyšších v Evropě. Je daleko od toho, co ekonomové označují za cenovou stabilitu. A ta je, a být musí, cílem hospodářské a měnové politiky státu. Protože statisticky vykazovanou inflaci ovlivňují stropování cen a různé dotace (jejichž část teď byla zrušena), nastal v říjnu opět výrazný vzestup.

Jeden z čtenářů mých pravidelných glos, odkudsi ze Slovenska, mi připomněl myšlenku Ludwiga von Misese z roku 1952: „inlace není dílem Boha, inflace je způsobena lidmi a - řečeno ostřeji - dílem státu“. U nás má tento týden - přesně 7. listopadu (v den výročí Velké říjnové socialistické revoluce) - ono „dílo“ státu také své výročí. Přesně před deseti lety byly Singerovou centrální bankou zahájeny pověstné devizové intervence, které vedly k mnohaletému výraznému přílivu peněz do naší ekonomiky. Tehdy jsme si tím - ve spolupráci s deficitem státního rozpočtu - intenzivně „zadělávali“ na dnešní inflaci. Musím připomenout svou protestující knížku „**Byla deflace opravdu hrozbou?**“ (IVK, č. 7, 2014).

Inflaci tedy „dělá“ stát. A jak je to s absencí ekonomického růstu, resp. s naší už dlouho trvající ekonomickou **stagnací**? I tady je vinen stát. Souhlasím však s nedávným článkem Lenky Zlámalové (Echo, č. 44, 2023), že se „na špatně fungující stát nedá hodit všechno.“ V tom má sice pravdu, ale bohužel neříká dostatečně jasně, že to není jen špatným fungováním státu. Chyba je v systému, který toto chování státu umožňuje.

Lenka Zlámalová - pro mne překvapivě - říká, že je problém „v mentalitě“, zlobí ji, že se nerodí „úspěšné firmy“. Prý „málo přemýšlíme“. Proto nemáme „vysoce produktivní firmy s vysokou přidanou hodnotou“. Chce „změnit mindset celé společnosti“, chce „změnit myšlení“. To je však od ní fatální omyl. To jsou věty jak vystřižené z úvodníků komunistické éry. I ono myšlení je funkcí (či důsledkem) něčeho. **Je třeba říci zcela důrazně, že je nezbytné změnit systém naší ekonomiky.**

Debatu tohoto typu jsme už zažili. Připomíná mi to více než třicet let starý spor o naši transformaci. Mělo tehdy zvítězit „mentálně správné“, „více přemýšlivé“ myšlení Komárka, Vlasáka, Grégra a Vrby,

nebo jsme měli zavést trh? Chtěl jsem napsat, že Lenka Zlámalová tehdy ještě nebyla na světě, ale teď zjišťuji, že už končila střední školu. Kouzlo té chvíle však neprožila. A už vůbec ne poučení z ní.

AUTOR: Václav Klaus

[ZDROJ](#)